

KONINKLIJK
LIMBURGS GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIG GENOOTSCHAP
Samen de geschiedenis van Limburg ontdekken
CONVOCAAT

**LGOG Kring De
Westelijke Mijnstreek**

Dhr. C. Baltis
Secretaris
T. 06-52610583
E. cbaltis@home.nl

Activiteit: **Limburg door vreemde ogen. Reisverhalen uit de 19de eeuw.**
Lezing door Antoine Jacobs.

Wanneer: **Maandag 11 december, 19.30 uur**

Locatie: **Oos Zittesj Hoes, Odasingel 659 te Sittard**

Let op! De ingang van de zaal ligt wat verstopt achterin het flatgebouw. Staande met het gezicht naar de markering Oda Park, 685-917, gaat U de direct rechts gelegen doorgang in. Na ca. 40 m. bevindt zich rechts een glazen schuifdeur met daarop aangebracht de tekst "lezing LGOG".

Gaarne nodigen wij U hierbij uit tot het bijwonen van bovenstaande lezing. Deze wordt verzorgd door dr. Antoine Jacobs (* 1965), die als historicus het zwaartepunt van zijn onderzoek legt op de katholieke cultuurgeschiedenis van de 19de en 20ste eeuw. Onderstaand een introductie.

Limburg door vreemde oogen. Reisverhalen uit de 19de eeuw

Ofschoon reizen en reisverslagen al in de Oudheid werden geschreven, waren onze contreien, als wij afzien van de grotere steden zoals Aken, Maastricht en Luik nauwelijks onderwerp van een beschrijving. Mensen reisden meestal niet voor hun plezier, maar vooral om economische of religieuze motieven. Toerisme, zoals wij dat kennen, was een elitaire aangelegenheid.

In de negentiende eeuw veranderde dat tamelijk snel. Er werden verharde wegen, kanalen en spoorwegen aangelegd. Het reizen werd gemakkelijker en goedkoper. Het (massa)toerisme deed zijn intrede. Holland en Utrecht trokken de meeste aandacht, maar ook de provincie Limburg kwam in het vizier van reizigers uit binnen- en buitenland. Het bekendste en meest geciteerde reisverslag is dominee Jacobus Craandijks *Wandelingen in Limburg* (1883).

Craandijk was echter niet de eerste en ook niet de enige die Limburg beschreef. Het spits werd afgebeten door de Duitse literatuurhistoricus Hoffmann von Fallersleben, die als jonge student in 1819 Maastricht bezocht. In 1828 vertoefde de Duitse schrijfster Johanna Schopenhauer korte tijd in deze stad. De Franse kunsthistoricus Henry Havard deed in 1875 uitvoerig verslag van zijn reis door Limburg, waarbij hij zijn indrukken over Venlo, Roermond en Maastricht weergaf. Zo ook de Amerikaan William Griffis. Een reeks Nederlanders, onder wie een anonieme dame uit Zuid-Holland, vertrouwden hun reisindrukken eveneens aan het papier toe.

Behalve aan de genoemde Limburgse steden kreeg vanaf 1840 het Limburgse heuvelland steeds meer aandacht. Diverse auteurs besteedden met name aandacht aan Valkenburg met zijn romantische ruïne en het Geuldal. Vrijwel alle bezoekers verbaasden zich over het landschappelijk schoon met 'bergen' en grotten, de oude monumenten, het gebruik van buitenlands geld, het 'onverstaanbare' dialect en het alom aanwezige katholicisme met zijn kloosters, kapellen en echte kluizenaars. De reisverhalen vormen een welkome aanvulling op Craandijk.

zie volgende pagina

In de lezing wordt ingegaan op de auteurs, het karakter van hun werk, het reizen als zodanig en vooral op datgene wat hun opviel aan Limburg, de meest exotische provincie van het land. De lezing is gebaseerd op Harrie Leenders (†) en Antoine Jacobs, *Limburg door vreemde oogen. Reisverhalen uit de 19de eeuw* (Heerlen, 2017). Uitgeverij Leon van Dorp.

Uiteraard heten wij u van harte welkom bij deze lezing, die op MAANDAG zal plaatsvinden.

Met hartelijke groet,

Rob Pernot, *voorzitter*

Cor Baltis, *secretaris*

sponsor van Kring De Westelijke Mijnstreek van het LGOG

